

Як заклади культури та бібліотеки допомагають українцям дбати про ментальне здоров'я

13.5.2026 - | Ministerstvo kultury ta informpolityky

Міністерство культури України продовжує розвивати проекти підтримки ментального здоров'я в межах Всеукраїнської програми «Ти як?» — ініціативи першої леді України Олени Зеленської. Один із ключових напрямів — проєкт «Мистецтво допомагати», який об'єднує заклади культури, мистецької освіти та бібліотеки навколо формування культури турботи про психоемоційний стан.

Мета проєкту — створити систему психосоціальної підтримки через культурні інституції та допомогти працівникам сфери культури отримати практичні навички підтримки людей у кризових ситуаціях.

Міністерство культури України спільно з Товариством Червоного Хреста України та Державним агентством України з питань мистецтв та мистецької освіти проводить тренінги з першої психологічної допомоги.

Перший етап охопив Київ, Харків, Одесу, Дніпро, Львів та Кропивницький. Участь у ньому взяли 140 працівників сфери мистецької освіти. Наступний етап відбувся в інших регіонах, зокрема у Миколаївській, Запорізькій, Кіровоградській, Одеській та Дніпропетровській областях, де навчання проходили працівники та студенти мистецьких закладів.

У 2025 році до тренінгів у регіонах долучилися майже 1500 працівників закладів культури. А вже перший тренінг 2026 року об'єднав понад 1000 учасників із різних куточків України — від невеликих громад до великих міст.

Під час навчання учасники отримують практичні знання з надання першої психологічної допомоги, вчаться підтримувати людей після кризових подій та дбати про власний психоемоційний стан. У Міністерстві культури України зазначають, що тренінги продовжуватимуться щоквартально протягом 2026 року.

Окремим напрямом роботи стала ініціатива «Бібліотеки як простір психосоціальної підтримки», яку Міністерство реалізує спільно з ЮНЕСКО, Координаційним центром психічного здоров'я Кабінету Міністрів України та за підтримки уряду Японії.

Проєкт допомагає бібліотекарям отримати знання про ментальне здоров'я, навички самодопомоги та способи підтримки відвідувачів бібліотек.

У 2024 році пілотна програма охопила шість областей України — Київську, Житомирську, Львівську, Івано-Франківську, Тернопільську та Одеську. Навчання пройшли 60 бібліотекарів із 32 публічних бібліотек. Після тренінгів учасники створили у своїх бібліотеках простори психосоціальної підтримки.

До кінця 2024 року такі заходи у бібліотеках відвідали близько 3000 людей.

У 2025 році проєкт підтвердив ефективність моделі бібліотек як безпечних просторів підтримки у громадах. Наступним етапом стане створення практичних посібників для бібліотекарів,

запуск онлайн-курсу та перехід ініціативи у формат постійної програми з подальшим розширенням по всій Україні.

Також Міністерство культури України затвердило методичні рекомендації щодо діяльності у сферах безбар'єрності, гендерної рівності та ментального здоров'я для установ і організацій, що належать до сфери управління Міністерства. Документ допомагає закладам культури впроваджувати системну роботу з підтримки ментального здоров'я та створення безпечного й інклюзивного середовища.

<https://mincult.gov.ua/news/yak-zaklady-kultury-ta-biblioteky-dopomagayut-ukrayinczyam-dbaty-pro-mentalne-zdorovya>